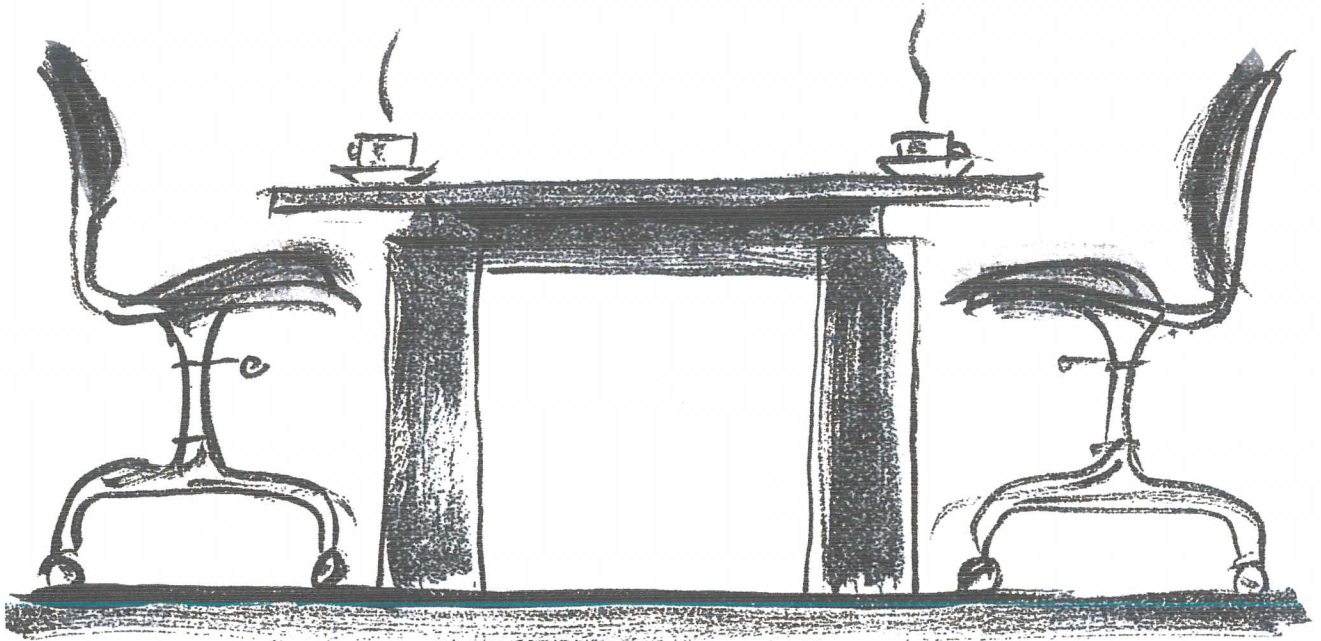

In beweging...

Naar het 3^e gespreksveld

Stel je voor. Je nodigt Job en Ezechiël bij elkaar aan tafel. Wat gebeurt er dan?

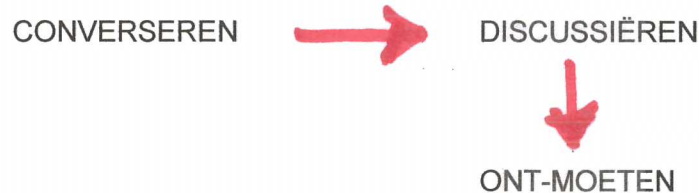
'n Onmogelijke opdracht? Misschien. Het vraagt wat verbeeldingskracht, maar probeer het eens. Lees uit beide Bijbelboeken de eerste 3 hoofdstukken en laat daarna je fantasie spreken. Waar kom je op? Vraag jezelf eens af: Hier zijn twee gelovige mannen, die allebei onderuit liggen van een diep ingrijpende levensgebeurtenis, kunnen die voor elkaar iets betekenen? Nog 2 tips. Kies als moment van de ontmoeting een tijdstip waarbij voor beide het shockeffect wat is afgenomen. Dus voor Ezechiël ergens na 3:15, waar hij schrijft: "...zat ik zeven dagen verdoofd in hun midden." Voor Job nadat zijn vrienden 7 dagen en nachten zwijgend bij hem zitten, "want ze zagen hoe vreselijk hij leed." (2:13). 2^e tip: Verplaats hun ontmoeting naar ons hier & nu. Als jij getuige zou zijn van dit eerste contact tussen deze 2 mannen, wat zou je dan zien en horen?

Ik vermoed het volgende. Omdat ze elkaar nooit eerder meemaakten begint het even aftastend. Onwennig zullen ze elkaar wat verkennende vragen stellen. Maar al vrij snel loopt het volkomen vast tussen de twee. Job, volkomen ontredderd door alles wat hem is afgenomen en aangedaan, zit gevangen in zijn eigen verhaal en raakt steeds meer verstrikt in zijn zoektocht. Wat zijn 3 vrienden proberen komt al niet binnen, laat staan dat Ezechiël een snaar weet te raken. En Ezechiël? Volledig gepakt door het hemelse visioen dat hem boven alles en iedereen uitilde, voelt hij bovenal de verantwoordelijkheid om als een wachter iedereen te waarschuwen om toch vooral God te zoeken. Bijna staccato klinkt uit zijn mond: "Dit zegt God de HEER..." (127 x in zijn Bijbelboek). Hij kan ook haast niet anders, want minstens 235 x hoort hij duidelijk die stem zeggen: "Ik, de HEER...", waarna hij weer een opdracht krijgt. God lijkt overal, is voor hem allesdoordringend aanwezig. Job daarentegen ervaart zichzelf op weg "naar het land van het donkerste duister, van de diepzwarte chaos, van het nachtzwarte licht". Wie is God voor hem? Job aarzelt, maar lijkt Hem kwijt. Oprecht en tegelijk teleurgesteld laat hij zich ontvallen: "wij vangen van zijn woorden slechts gefluister op." Als de hemel geopend lijkt voor de een en tegelijk potdicht zit in de beleving van de ander, kunnen die twee mensen dan iets voor elkaar betekenen?

Het 3^e gespreksveld

Wat levert jouw verbeeldingskracht op? Ik ben benieuwd hoe jij je een ontmoeting tussen Ezechiël en Job voorstelt. Want dat kan ook anders verlopen, daarvan ben ik me bewust. Zoals ik het hiervoor schetste eindigde het denkbeeldige contact vrij snel. De beide mannen blijven steken in, wat ik maar noem, het 2^e gespreksveld. De onderlinge verschillen zijn zó groot, dat ze na een kort uitwisselen van standpunten zich beiden terugtrekken. Maar het kan ook anders. Als er bij beiden de bereidheid is om te proberen elkaar op een dieper niveau te bereiken. Laat ik dit even schetsen en erna toelichten:

Gesprekken ontstaan meestal in het 1^e veld, dat van converseren. Beide gesprekspartners starten welwillend, waarbij het accent ligt op wat je gezamenlijk hebt. De sfeer is aangenaam en respectvol worden wat eerste gedachten uitgewisseld. Na een tijdje verschuift zo'n gesprek naar een 2^e veld. Dan komt de eigenheid van beiden meer in beeld. De een steekt zijn nek uit, brengt een persoonlijke opvatting in en kijkt hoe dat valt. De ander hoeft het daar niet mee eens te zijn en komt dus met zijn zienswijze. Beiden spreken zich uit en komen met argumenten om hun standpunten te onderbouwen. Het accent verschuift van samen naar alleen. Je denkt verschillend. Wat converserend begon gaat over in een discussie. Daar is niks mis mee, maar de sfeer wordt anders. Jouw visie wordt door de ander weliswaar gehoord, maar misschien niet overgenomen of echt begrepen. Dat kan ertoe leiden dat je met extra argumentatie je gedachten nog beter over het voetlicht probeert te brengen. Het is alleen de vraag of de zo ontstane discussie veel oplevert. Wil je vooruit komen, dan is iets anders nodig: nieuw denken. Dat gebeurt alleen als je dieper durft gaan, een 3^e veld in. Want in het 2^e veld valt ieder terug op het verleden. Gedachten en argumenten worden gedeeld. Maar een al bestaande gedachte is letterlijk oud denken. Het gaat over iets dat je ooit *gedacht* hebt, dus wat vastligt en opgeslagen is in je geheugen en dan in een discussie als een vast patroon tevoorschijn komt. Nieuw denken, écht denken veronderstelt dat je vanzelfsprekendheden en vaststaande waarheden durft loslaten. En daarmee een andere, nieuwe kijk toestaan. Vrijkomen van de blinde vlekken en de fixaties die je hebt. Dáár kan een ander veel invloed op hebben. Mits je dat toestaat. Dat impliceert een ommekeer. Niet mijn opvatting is per se doorslaggevend, maar: waar brengt die ander me mee in aanraking? Ik noem het: ont-moeten. Want daar gaat het om: het ontdoen van moeten. Als mijn 'zo moet het!' naar de achtergrond gaat komt er ruimte voor 'kan het ook anders?' Ont-moeten wil zeggen: de ander aanvaarden en bereid zijn zelf te veranderen. Dan neem je deel aan elkaars binnenwereld. Ik vermoed dat Job en Ezechiël elkaar van hart tot hart zouden bereiken, als ze de ander in alle oprechtheid vragen zouden stellen zoals:

Ezechiël, hoe was dat nou voor je, dat God je verbood te rouwen na het overlijden van je vrouw?

Uiteindelijk heb je God op een nieuwe manier leren kennen, Job. Geldt dat ook voor jouw vrouw?

Hebben jullie elkaar weer terug kunnen vinden na jullie huwelijksconflict?

Ont-moeten zonder woorden

Deelnemen aan elkaars innerlijk, soms kan dat zonder een woord te wisselen. Thomas Carlyle, de Schotse geschiedschrijver, kreeg eens de Engelse dichter Alfred Tennyson op bezoek. De mannen zaten de hele avond zwijgend bij het haardvuur. Toen Tennyson na een paar uur aanstalten maakte om te vertrekken zei zijn gastheer hartelijk: *"We had a grand evening. Please come back very soon."* J.H. van den Berg schreef hierover: "Aan de voornaamste voorwaarde tot elk waar gesprek werd zo optimaal voldaan, dat het gesproken woord overbodig werd en daarom achterwege kon blijven. Beiden wisten zich op die avond op een zeer bijzondere wijze samen." Hij trekt het dan door naar: "In een of andere vorm kennen wij allen dit samenzijn, dat ons woord vrijheid verleent. Het zijn de contacten, waarin wij ons bij voorbaat verstaan weten. Wij kunnen met de ander zwijgen zonder dat er sprake is van enige spanning of verontrusting." Inderdaad, dat gebeurt bij echt ontmoeten. De ander aanvaarden, zijn eigenheid gunnen. En zelf openstaan voor verandering, voor nieuw denken.

bijlage bij 'In beweging...' NAAR HET 3^E GESPREKSVELD

Van het 1^e gespreksveld:

Gesprekken beginnen meestal met zoeken naar iets gemeenschappelijks. Voor de hand liggende zaken als: 'Mooi weer vandaag' (feit), 'Heb je zin in een kop thee?' (gebruik). Het accent ligt dan op wat je deelt.

Via het 2^e gespreksveld:

Zo gauw je gesprekspartner met een opvatting komt, waar jij wat anders over denkt kom je beide in een 2^e veld. Ieder heeft zo zijn eigen mening en het is boeiend om te zien hoe het gesprek zich dan ontwikkelt. Wordt het een interessante uitwisseling van elkaars standpunten? Verrijk je elkaar met verrassende invalshoeken? Wordt het een boeiende discussie? Of verzandt het na verloop van tijd, omdat je denkt: 'Oh, daar komt hij weer met zijn stokpaardje?' Er kan teleurstelling ontstaan als je merkt dat je in herhaling valt en niet echt verder komt. Ga dan na of je een laag dieper wilt komen in het contact...

Naar het 3^e gespreksveld:

Als je erop uit bent om te ontdekken wat er in het contact gebeurt bij jezelf en bij de ander kun je in aanraking komen met elkaars binnenwereld. Wat wordt er zo geraakt bij me door die opmerking van hem? Hoe voel ik me erover? Wat zou hem nu eigenlijk bewegen? Wat maakt, dat hij opeens zo fel uitvalt? Waardoor schiet ze vol? Wat gebeurt er tussen ons?

Het reactief met elkaar omgaan – wat steeds gebeurt in het 1^e en 2^e gespreksveld – verandert in reflectief bezig zijn. Ruimte nemen voor persoonlijke bezinning.

